

Y PWYLLGOR GWAITH

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd yn yr Ystafell Bwyllgor a dros Zoom ar 23 Mai, 2024

PRESENNOL:	Cynghorydd Llinos Medi (Arweinydd) (Cadeirydd) Cynghorwyr Neville Evans, Carwyn Jones, Gary Pritchard, Alun Roberts, Dafydd Roberts, Nicola Roberts, Dafydd Rhys Thomas.
WRTH LAW:	Prif Weithredwr Dirprwy Brif Weithredwr Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151 Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd Pennaeth Democratiaeth Rheolwr Gwasanaethau Cyfreithiol (RJ) Uwch Reolwr (Sector Addysg Uwchradd) (AE) Prif Swyddog Datblygu Economaidd (THJ) Swyddog Pwyllgorau (ATH) Swyddog Gwe-ddarlledu (FT)
YMDDIHEURIADAU:	Cynghorydd Robin Williams, Marc Berw Hughes (Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc), Lynn Ball (Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro
HEFYD YN BRESENNOL:	Cynghorwyr Aled Morris Jones, Derek Owen, Swyddog Cyfathrebiadau (GJ).

1. DATGAN BUDDIANT

Bu i'r Cynghorydd Llinos Medi ddatgan buddiant personol yn unig mewn perthynas ag eitem rhif 5 gan ei bod yn cynrychioli'r Awdurdod Lleol ar gorff llywodraethol Ysgol Llanfechell.

2. MATERION BRYD A ARDYSTIWDYD GAN Y PRIF WEITHREDWR NEU EI SWYDDOG APWYNTIEDIG

Dim i'w adrodd.

3. COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 19 Mawrth 2024 i'w cadarnhau.

Cadarnhawyd bod cofnodion y cyfarfod blaenorol o'r Pwyllgor Gwaith a gynhaliwyd ar 19 Mawrth 2024 yn gywir.

4. BLAEN RAGLEN WAITH Y PWYLLGOR GWAITH

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Democratiaeth, a oedd yn cynnwys Blaen Raglen Waith y Pwyllgor Gwaith ar gyfer y cyfnod Mehefin 2024 i Ionawr 2025 i'w chadarnhau.

Rhoddodd y Pennaeth Democratiaeth ddiweddariad i'r Pwyllgor Gwaith ar gynnwys y Flaen Raglen Waith gan amlygu'r eitemau newydd a oedd wedi cael eu hychwanegu a'r rhai a oedd wedi cael eu haildrefnu.

Penderfynwyd cadarnhau Blaen Raglen Waith y Pwyllgor Gwaith ar gyfer y cyfnod Mehefin 2024 i Ionawr 2025.

5. AD-DREFNU YSGOLION - ADRODDIAD GWRTHWYNEBU A PHENDERFYNIAD TERFYNOL YNGLŶN Â: YSGOL CARREGLEFN

Cyflwynwyd adroddiad y Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc, a oedd yn cynnwys yr Adroddiad Gwrthwynebu ar y cynnig i drosglwyddo disgyblion Ysgol Carreglefn i Ysgol Llanfechell a chau Ysgol Carreglefn, i'w ystyried gan y Pwyllgor Gwaith.

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Cynghorydd Dafydd Roberts, yr Aelod Portffolio Addysg a'r Gymraeg, a adroddodd bod y Pwyllgor Gwaith wedi cymeradwyo'r cynnig yn ei gyfarfod ar 20 Chwefror 2024 a bod Rhybudd Statudol o fwriad y Cyngor i drosglwyddo disgyblion Ysgol Carreglefn i Ysgol Llanfechell wedi cael ei gyhoeddi ar 1 Mawrth 2024. Roedd gan randdeiliaid 28 diwrnod i gyflwyno gwrthwynebiad statudol i'r cynnig. Roedd yr adroddiad yn nodi'r gwrthwynebiadau a dderbyniwyd ynghyd ag ymateb y cynigiwr [h.y. y Cyngor] a gofynnwyd i'r Pwyllgor Gwaith eu hystyried cyn dod i benderfyniad terfynol ynglŷn â'r cynnig. Amlygodd yr Aelod Portffolio bod gan Ysgol Carreglefn lai na 10 disgybl ar y gofrestr pan gynhaliwyd y Cyfrifiad ym mis Ionawr 2024, ac felly mae'r Cod Trefniadaeth Ysgolion yn caniatáu i'r awdurdod lleol ddilyn proses symlach i gau'r ysgol yn swyddogol ac mae'r gofyn i gynnal ymgynghoriad cyffredinol yn cael ei hepgor.

Adroddodd yr Uwch Reolwr Addysg ar gyfer y Sector Uwchradd bod y Cyngor wedi derbyn 8 ymateb a oedd yn gwrthwynebu'r cynnig - 7 gan ddisgyblion Ysgol Carreglefn a'r llall gan Gorff Llywodraethol Ysgol Carreglefn. Mae'r materion a godwyd ac ymateb y Cyngor wedi'u crynhoi yn Nhabl 1 yn yr Adroddiad Gwrthwynebu. Yn ogystal â'r ymatebion yma, derbyniwyd sylwadau gan Gyngor Cymuned Mechell wedi i'r cyfnod gwrthwynebu ddod i ben ar 2 Ebrill 2024. Mae'r sylwadau hyn wedi'u crynhoi yn rhan 4 yn yr Adroddiad Gwrthwynebu a chan mai sylwadau ydynt yn hytrach na gwrthwynebiadau, a chan eu bod wedi dod i law ar ôl y cyfnod gwrthwynebu statudol, nid yw'r cyngor wedi delio â hwy ac ymateb iddynt fel gwrthwynebiadau statudol ac maent yn cael eu cynnwys yn yr adroddiad er budd tryloywder. Pe byddai'r Pwyllgor Gwaith yn cadarnhau ei benderfyniad i drosglwyddo disgyblion Ysgol Carreglefn i Ysgol Llanfechell a chau Ysgol Carreglefn bydd llythyr penderfyniad yn cael ei gyhoeddi a bydd trefniadau'n cael eu rhoi ar waith i weithredu'r penderfyniad hwnnw a throsglwyddo'r disgyblion i Ysgol Llanfechell, a darparu cefnogaeth i'r plant a'u rhieni a staff yr ysgol yn ystod y broses.

Dywedodd y Cynghorydd Dafydd Roberts, yr Aelod Portffolio Addysg a'r Gymraeg bod y gwrthwynebiadau wedi cael eu hystyried a bod yr ymatebion wedi'u cynnwys yn yr Adroddiad Gwrthwynebu. Cynigodd yr argymhellion yn yr adroddiad sef cymeradwyo'r cynnig i gau Ysgol Carreglefn a throsglwyddo'r disgyblion i Ysgol Llanfechell. Wrth wneud hynny diolchodd i'r Swyddogion a'r rhai a oedd wedi cyfrannu i'r broses a thalodd deyrnged i staff, llywodraethwyr, disgyblion a rhieni Ysgol Carreglefn yn ogystal â'r gymuned ehangach am eu gwaith caled i gefnogi a chynnal Ysgol Carreglefn yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

Cafodd y diolchiadau hynny eu hategu gan Aelodau'r Pwyllgor Gwaith a wnaeth hefyd gydnabod yr urddas y mae Ysgol Carreglefn a chymuned Carreglefn wedi'i ddangos yn ystod y broses, sydd fyth yn broses braf, ac fe wnaethant ymrwymo i weithio gyda'r gymuned i ddiogelu'r adeilad fel adnodd ar gyfer y gymuned gyfan. Siaradodd y Cynghorydd Carwyn Jones am ei brofiad ei hun yn Llanddona lle daeth y gymuned at ei gilydd i greu canolfan gymunedol lewyrchus wedi i'r ysgol leol gau. Wrth siarad fel Aelod Lleol, dywedodd y Cynghorydd Llinos Medi bod yr ysgol a'r gymuned yn deall y rhesymau dros y cynnig a chan

mai dim ond 5 disgybl fydd yn yr ysgol ym mis Medi 2024 nid yw'r ysgol yn gynaliadwy yn y tymor hir. Cyfeiriodd at sylwadau'r Cyngor Cymuned ac er nad ydynt yn rhan o'r gwrthwynebiadau statudol maent yn ategu sylwadau'r Pwyllgor Gwaith ynglyn â phwysigrwydd parhau i gefnogi gweithgareddau cymunedol yn yr adeilad.

Penderfynwyd –

- **Trosglwyddo disgyblion Ysgol Carreglefn i Ysgol Llanfechell a chau Ysgol Carreglefn ar 31 Awst 2024.**
- **Awdurdodi swyddogion i gyhoeddi rhybudd o'r penderfyniad terfynol ar ffurf llythyr penderfyniad yn unol â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018.**
- **Ymestyn dalgylch Ysgol Llanfechell i ymgorffori dalgylch presennol Ysgol Carreglefn.**

6. CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

Yn unol ag Adran 100 (A)(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972, ystyriwyd a phenderfynwyd cau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem ganlynol, oherwydd y caiff gwybodaeth ei rhyddhau a honno'n wybodaeth y gwna Atodlen 12A y Ddeddf a'r Prawf Budd y Cyhoedd a gyflwynwyd eithriad ohoni.

7. CYTUNO AR Y TREFNIADAU AR GYFER SEFYDLU PORTHLADD RHYDD YNYS MÔN

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd a oedd yn nodi'r trefniadau ar gyfer sefydlu Porthladd Rhydd Ynys Môn, yn cynnwys y trefniadau lywodraethu ac ystyriaethau cyllidebol, i'w ystyried gan y Pwyllgor Gwaith.

Rhoddodd y Prif Weithredwr grynoded o'r gwaith sydd wedi cael ei gwblhau hyd yma. Er mwyn cyrraedd y cam yma yn y broses mae'r Cyngor wedi cynnal trafodaethau helaeth â rhanddeiliaid ac mae ymgynghorwyr y Cyngor yn ogystal â Swyddogion o'r gwasanaeth Datblygu Economaidd, Adnoddau, Cyfreithiol a Rheoli Risg wedi cyfrannu at y broses, yn ychwanegol i'w dyletswyddau dydd i ddydd. Rhoddodd ddiweddariad i'r Pwyllgor Gwaith ar hynt yr Achos Busnes Amlinellol drafft (OBC) ar gyfer Porthladd Rhydd Ynys Môn a'r amserlen ar gyfer ei gyflwyno a'r Achos Busnes Llawn (FBC) a'r Memorandwm Cydddealltwriaeth a fydd yn cael eu cwblhau wedi hynny.

Adroddodd y Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd ar y dull arfaethedig ar gyfer llywodraethu endid y Porthladd Rhydd a'r gyllideb ddrafft ar gyfer y Porthladd Rhydd, fel y nodir yn yr adroddiad. Yn ei gyfarfod ym mis Mawrth penderfynodd y Pwyllgor Gwaith ddirprwyo awdurdod i Swyddogion, mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd a'r Aelod Portffolio Datblygu Economaidd, i gytuno ar Erthyglau Cymdeithasu'r Cwmni Porthladd Rhydd arfaethedig a'r Cytundeb Aelodau ac i barhau i negodi â rhanddeiliaid allweddol a'u gwahodd i ddod yn aelodau o'r cwmni. Mae Penawdau Telerau'r cwmni arfaethedig, a fydd yn cael ei adnabod fel Porthladd Rhydd Ynys Môn Cyf., wedi cael eu drafftio ac maent ynghlwm yn Atodiad 1 yn yr adroddiad. Mae'r amserlen ar gyfer cwblhau'r OBC yn awgrymu y bydd y Porthladd Rhydd yn dod yn weithredol ym mis Gorffennaf 2024, sy'n golygu bod rhywfaint o oblygiadau mewn perthynas â sefydlu endid cyfreithiol y Porthladd Rhydd, rhoi'r cytundebau tirfeddianwyr ar waith a sicrhau bod gennym rywfaint o gapasiti i weithredu'r Porthladd Rhydd. Mae'r adroddiad yn mynd i'r afael â'r materion hyn, ac yn cyfeirio at y gweithgareddau y mae disgwyl i'r Porthladd Rhydd eu cyflawni fel rhan o'r rhaglen Porthladd Rhydd. Mae'r adroddiad hefyd yn ymhelaethu ar y gyllideb ddrafft arfaethedig.

Bu i'r Cadeirydd ac Aelodau'r Pwyllgor Gwaith gydnabod y gwaith sydd wedi cael ei gwblhau gan Swyddogion y Cyngor i sefydlu'r Porthladd Rhydd. Trafodwyd amserlen yr Achos Busnes Amlinellol a'r Achos Busnes Llawn a holwyd ynglyn â'r ffactorau a/neu ddatblygiadau a all effeithio ar yr amserlenni hynny yn ogystal â'r risgiau i'r Cyngor. Bu i'r Swyddogion gynnig eglurhad a sicrwydd mewn perthynas â'r materion a godwyd.

Penderfynwyd -

- **Dirprwyo awdurdod i'r Prif Weithredwr, mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd a'r Aelod Portffolio Datblygu Economaidd, Cyfarwyddwr Busnes y Cyngor/Swyddog Monitro a'r Cyfarwyddwr Adnoddau/Swyddog Adran 151, i wneud y Cyngor yn Aelod Sefydlog o Borthladd Rhydd Ynys Môn cyf (y Cwmni Porthladd Rhydd) ar y cyd â rhanddeiliaid lleol allweddol.**
- **Dirprwyo awdurdod i'r Prif Weithredwr, mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd a'r Aelod Portffolio Datblygu Economaidd, Cyfarwyddwr Busnes y Cyngor/Swyddog Monitro a'r Cyfarwyddwr Adnoddau/Swyddog Adran 151, i gwblhau ac arwyddo Erthyglau Porthladd Rhydd Ynys Môn cyf (y Cwmni Porthladd Rhydd) a'r Cytundeb Aelodau.**
- **Dirprwyo awdurdod i'r Prif Weithredwr, mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd a'r Aelod Portffolio Datblygu Economaidd, Cyfarwyddwr Busnes y Cyngor/Swyddog Monitro a'r Cyfarwyddwr Cyllid/Swyddog Adran 151, i gwblhau ac arwyddo Cytundebau Tirfeddiannwr rhwng CSYM, Porthladd Rhydd Ynys Môn cyf (y Cwmni Porthladd Rhydd) a phob perchennog tir a/neu feddiannwr perthnasol yn ôl y gofyn.**
- **Cymeradwyo cyllideb ddrafft arfaethedig Porthladd Rhydd Ynys Môn a rôl CSYM fel Corff Atebol.**
- **Dirprwyo awdurdod i'r Cyfarwyddwr Adnoddau/Swyddog Adran 151, mewn ymgynghoriad â'r Aelod Portffolio Cyllid, i adolygu a chymeradwyo'r gyllideb derfynol pan gaiff ei chyflwyno gan Gwmni Porthladd Rhydd Ynys Môn. Disgwylir y bydd gwariant yn 2024/25 (gan gynnwys cyllideb wrth gefn), yn unol â'r tabl ar dudalen 7.**
- **Nodi y bydd unrhyw oblygiadau fydd yn effeithio ar gyllideb y Cyngor yn cael eu cynnwys, i'w cymeradwyo, yng Nghyllideb y Cyngor Llawn ar gyfer 2025/26.**

**Cynghorydd Llinos Medi
Cadeirydd**